

DXX-001-015305

Seat No. _____

M. A. (CBCS) (Sem. III) Examination

May / June - 2015

305 - Sociology

(Sociology of Mass Communication)

Faculty Code : 001

Subject Code : 015305

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સુચના : (1) બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) પ્રશ્નોના ઉત્તરો મુજબ ઉત્તરવહીમાં લખો.

(3) જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.

1 નીચેના પ્રશ્નનો આશરે 1000 શબ્દોમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ એક) **14**

(1) સમૂહ પ્રત્યાયનના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, તેનું અભ્યાસક્ષેત્ર જણાવો.

(2) ભારતમાં સમૂહ પ્રત્યાયનના માધ્યમોથી આવેલું સામાજિક પરિવર્તન સમજાવો.

(3) લોક પ્રત્યાયનના માધ્યમોનો અર્થ આપી, ભારતનાં પરંપરાગત લોક-પ્રત્યાયનના માધ્યમો વિશે લખો.

2 નીચેના પ્રશ્નોના આશરે 500 શબ્દોમાં જવાબ આપો.

(અ) કોઈપણ એકનો જવાબ આપો. **10**

(1) વિકાસમાં પ્રત્યાયનની ભૂમિકા

(2) પ્રત્યાયનના સમાજશાસ્ત્રના અભિગમો

(બ) કોઈપણ એકનો જવાબ આપો. **10**

(1) દૃશ્ય-શ્રાવ્ય માધ્યમ તરીકે ફિલ્મ

(2) સમૂહ પ્રત્યાયનના માધ્યમોથી ગ્રામ સમુદાયમાં પરિવર્તન

3 નીચેના પ્રશ્નોના આશરે 50 શબ્દોમાં જવાબ આપો.

(અ) કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

10

- (1) આધુનિક પ્રત્યાયનનાં માધ્યમો જણાવો.
- (2) સમૂહ પ્રત્યાયનના માધ્યમમાંથી શિક્ષણક્ષેત્રે આવેલ પરિવર્તન સમજાવો.
- (3) સમૂહ પ્રત્યાયનના માધ્યમો અને વિશ્વસંસ્કૃતિ.
- (4) પ્રત્યાયનના સમાજશાસ્ત્રની અભ્યાસ પદ્ધતિઓ જણાવો.

(બ) કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

10

- (1) પ્રત્યાયનના માધ્યમોથી આદિવાસી સમાજમાં આવેલું સામાજિક પરિવર્તન સમજાવો.
- (2) સમૂહ પ્રત્યાયનના માધ્યમોની સામાજિક અસરો તપાસો.
- (3) ભારતમાં પ્રત્યાયનનાં શ્રાવ્ય માધ્યમો જણાવો.
- (4) પ્રત્યાયન માધ્યમ તરીકે લોક સાહિત્ય સમજાવો.

4 નીચેના પ્રશ્નના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો.

6

- (1) પ્રત્યાયન માધ્યમો એટલે શું ?
- (2) સમૂહ પ્રત્યાયનના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપો.
- (3) સમૂહ પ્રત્યાયનના માધ્યમોનાં બે વિકાર્યાત્મક પાસાઓ જણાવો.
- (4) લોક માધ્યમો એટલે શું ?
- (5) અત્યાધુનિક પ્રત્યાયનના માધ્યમો જણાવો.
- (6) આધુનિક પ્રત્યાયનના માધ્યમોનો શિક્ષણક્ષેત્રે ઉપયોગ કરવાની ભલામણ કોણે કરી હતી ?

- (1) આધુનિક પ્રત્યાયનના માધ્યમોમાં માધ્યમોનો સમાવેશ થાય છે.
- (A) મુદ્રિત-દૃશ્ય-શ્રાવ્ય (B) ઈન્ટરનેટ
(C) ભવાઈ (D) નાટક
- (2) છાપકાપની સૌપ્રથમ શરૂઆત કરનાર હતા.
- (A) માર્કર (B) ગુટેનબર્ગ
(C) માર્કસ (D) પોકર
- (3) ઈ-મેઈલ પ્રત્યાયન માધ્યમ છે.
- (A) અત્યાધુનિક (B) આધુનિક
(C) પ્રાચીન (D) બધાં જ
- (4) રેડિયોની શોધ એ કરી હતી.
- (A) ગુટેનબર્ગ (B) માર્કોની
(C) લ્યુમીયર (D) કોઈ નહીં
- (5) 'સમૂહ પ્રત્યાયનના સમાજશાસ્ત્ર તરફ' પુસ્તક માં લખાયું.
- (A) 1949 (B) 1959
(C) 1969 (D) 1979
- (6) ચારેય દિશાની માહિતી દર્શાવવા માટે શબ્દ વપરાય છે.
- (A) સંદેશ (B) ખ્યાલ
(C) સમાચાર (D) ટપાલ
- (7) ફાંસમાં..... ભાઈઓએ સૌ પ્રથમ મુંગી ફિલ્મ બનાવી હતી.
- (A) માર્કોની (B) ગુટેનબર્ગ
(C) લ્યુમીયર (D) માર્કર
- (8) પ્રત્યાયન માધ્યમો લોકશિક્ષણ આપે છે તે તેનું પાસું કહેવાય.
- (A) વિકાર્યાત્મક (B) કાર્યાત્મક
(C) નકારાત્મક (D) કોઈ નહીં.

- (9) ભારતમાં શિક્ષણ પદ્ધતિની શરૂઆત ના સમયથી થઈ.
- (A) માર્કોની (B) લોર્ડ સ્મિથ
(C) લોર્ડ મેકોલો (D) ગાંધીજી
- (10) પ્રત્યાયન માધ્યમોનો પ્રભાવ તપાસવા માટે સંશોધન પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે.
- (A) વિષયવસ્તુ વિશ્લેષણ (B) મુલાકાત
(C) પ્રશ્નાવલી (D) નિરીક્ષણ

ENGLISH VERSION

- Instruction :** (1) All Question are compulsory.
(2) Answer the questions in main answer sheet.
(3) Right side number indicate the marks.

- 1** Write answer about 1000 words (Any one) **14**
- (1) Give the meaning of sociology of mass communication and explain it's scope.
(2) Explain the social changes in India, due to medium of mass communication.
(3) Give the meaning of Folk-media and write on Indian Traditional Folk media.
- 2** Write answer in about 500 words.
- (a) Write Any one Answer. **10**
- (1) Role of communication in development.
(2) Approches of sociology of mass communication.
- (b) Write Any one Answer. **10**
- (1) Film as a Audio-visual media.
(2) Changes in rural communities due to mass communication media.

- 3** Write answer in about 50 words.
- (a) Write any two question answers. **10**
- (1) Explain the media of modern mass communication.
 - (2) Explain the changes in education field by mass communication.
 - (3) Mass communication and world culture.
 - (4) Explain the method of sociology of mass communication.
- (b) Write Any TWO question answers. **10**
- (1) Explain the social change in tribal society by mass communication.
 - (2) Evaluate the social effect of mass communication media.
 - (3) Explain the audio-media of mass communication in India.
 - (4) Explain the Folk-literature as a media of mass communication.
- 4** Give Answer in one-two sentences. **6**
- (1) What is communication media.
 - (2) Give the meaning of sociology of mass communication.
 - (3) Explain TWO Dysfunction dimension of mass communication media.
 - (4) What is Folk media ?
 - (5) Explain the ultra modern media of communication.
 - (6) Who Recommended use of modern communication media in education system.

- (1) is used as modern communication mediums.
- (A) Print-Audio-Visual
(B) Internet
(C) Bhavai
(D) Play
- (2) Was first starter of printing.
- (A) Marker (B) Gutenberg
(C) Marx (D) Poker
- (3) E--mail is considered communication device.
- (A) Ultra modern (B) Modern
(C) Ancient (D) Above All
- (4) Radio was invented by
- (A) Gutenberg (B) Markoney
(C) Lumier (D) Non Any
- (5) The book "Towards sociology of mass communication was written in
- (A) 1949 (B) 1959
(C) 1969 (D) 1979
- (6) used to describe the information of four directions.
- (A) Massage (B) Concept
(C) News (D) Post
- (7) Brothers first created mime film in France.
- (A) Markoney (B) Gutenberg
(C) Lumier (D) Marker
- (8) Communication medium provides folk education with it's aspects.
- (A) Dys Function (B) Functional
(C) Negative (D) None

- (9) Education system is started in the time of in India.
- (A) Markoney (B) Lord Smith
(C) Lord Mekolo (D) Gandhiji
- (10) To Examine the influence of communication means research method is used.
- (A) Analysis of content
(B) Interview
(C) Questionary
(D) observation
-